

Økonomisk konvergens

Af EU's 28 medlemslande indgår de 19 i dag i eurosamarbejdet og har euroen som valuta. For at deltage skal man opfylde en række krav, de såkaldte konvergenskriterier. Opfyldes de ikke inden for en fastsat frist, kan landene straffes med sanktioner. En række EU-lande har langt fra overholdt kriterierne under den økonomiske krise, som startede i 2008. Flere lande er præget af store økonomiske problemer. EU og Den Internationale Valutafond (IMF) har derfor oprettet lånepakker for at hjælpe med at overholde gældsforpligtelser. Særligt Grækenland har store økonomiske problemer.

1. januar 2013 trådte finanspagten, også kaldet "Traktat om stabilitet, samordning og styring i den Økonomiske og Monetære Union", i kraft. Det er en aftale, der skal sikre holdbare offentlige finanser og modvirke fremtidige gældskriser. Det overordnede krav er, at de enkelte landes strukturelle budgetunderskud ikke må overstige 0,5 pct. af bruttonationalproduktet (BNP). Lande med lav offentlig bruttogæld kan dog bruge en nedre grænse på 1 pct. af BNP.

I 2000 stemte danskerne nej til at indføre euroen. Danmark fører dog fastkurspolitik over for euroen gennem fastkurssamarbejdet ERM2. Også England og Sverige står uden for eurosamarbejdet. Kommende medlemslande såvel som de EU-lande, der er blevet optaget løbende, har pligt til at indføre euroen på sigt. Men de kan først deltage, når de lever op til konvergenskriterierne. Blandt andet skal landet i mindst to år have deltaget i ERM2 uden alvorlige udsving.

Konvergenskriterier:

Prisstabilitet: Inflationen i det enkelte land, opgjort for et år, må ikke overstige prisstigningstakten i de tre lande, der har størst prisstabilitet, med mere end 1,5 procentpoint.

Nøgletal for EU-landene

	Inflation			Offentlig saldo			Offentlig gæld			Langfristede rentesatser		
	2012	2013	2014*	2012	2013*	2014*	2012	2013*	2014*	2012	2013	2014*
	Procent			Procent af BNP			Procent af BNP			Procent p.a.		
Belgien	2,6	1,2	0,5	-4,1	-2,9	-3,2	103,8	104,4	106,5	3,0	2,4	1,7
Bulgarien	2,4	0,4	-1,6	-0,7	-0,9	-2,8	18,0	18,3	27,6	4,5	3,5	3,4
Kroatien	3,4	2,3	0,2	-5,3	-5,4	-5,7	69,2	80,6	85,0	6,1	4,7	4,1
Cypern	3,1	0,4	-0,3	-5,8	-4,9	-8,8	79,5	102,2	107,5	7,0	6,5	6,0
Danmark	2,4	0,5	0,3	-3,7	-1,1	1,2	45,6	45,0	45,2	1,4	1,8	1,3
Estland	4,2	3,2	0,5	-0,2	-0,2	0,6	9,7	10,1	10,6	...	...	...
Finland	3,2	2,2	1,2	-2,1	-2,5	-3,2	52,9	55,8	59,3	1,9	1,9	1,5
Frankrig	2,2	1,0	0,6	-4,8	-4,1	-4,0	89,6	92,3	95,0	2,5	2,2	1,7
Grækenland	1,0	-0,9	-1,4	-8,7	-12,3	-3,5	156,9	175,0	177,1	22,5	10,1	6,9
Nederlandene	2,8	2,6	0,3	-4,0	-2,3	-2,3	66,5	68,6	68,8	1,9	2,0	1,5
Irland	1,9	0,5	0,3	-8,1	-5,8	-4,1	121,7	123,2	109,7	6,2	3,8	2,4
Italien	3,3	1,3	0,2	-3,0	-2,9	-3,0	123,1	128,5	132,1	5,5	4,3	2,9
Letland	2,3	0,0	0,7	-0,8	-0,7	-1,4	40,9	38,2	40,0	4,6	3,3	2,5
Litauen	3,2	1,2	0,2	-3,1	-2,6	-0,7	39,8	38,8	40,9	4,8	3,8	2,8
Luxembourg	2,9	1,7	0,7	0,1	0,9	0,6	21,9	24,0	23,6	1,8	1,9	1,3
Malta	3,2	1,0	0,8	-3,6	-2,6	-2,1	67,4	69,2	68,0	4,1	3,4	2,6
Polen	3,7	0,8	0,1	-3,7	-4,0	-3,2	54,4	55,7	50,1	5,0	4,0	3,5
Portugal	2,8	0,4	-0,2	-5,6	-4,8	-4,5	125,8	129,7	130,2	10,6	6,3	3,8
Rumænien	3,4	3,2	1,4	-2,9	-2,2	-1,5	37,3	38,0	39,8	6,7	5,4	4,5
Slovakiet	3,7	1,5	-0,1	-4,2	-2,6	-2,9	52,1	54,6	53,6	4,6	3,2	2,1
Slovenien	2,8	1,9	0,4	-4,0	-14,9	-4,9	53,7	70,3	80,9	5,8	5,8	3,3
Spanien	2,4	1,5	-0,2	-10,3	-6,8	-5,8	84,4	92,1	97,7	5,9	4,6	2,7
Storbritannien	2,8	2,6	1,5	-8,3	-5,7	-5,7	85,8	87,3	89,4	1,7	2,0	2,1
Sverige	0,9	0,4	0,2	-0,9	-1,4	-1,9	36,6	38,7	43,9	1,6	2,1	1,7
Tjekkiet	3,5	1,4	0,4	-3,9	-1,2	-2,0	44,6	45,0	42,6	2,8	2,1	1,6
Tyskland	2,1	1,6	0,8	0,1	0,1	0,7	79,3	77,1	74,7	1,5	1,6	1,2
Ungarn	5,7	1,7	0,0	-2,3	-2,5	-2,6	78,5	77,3	76,9	7,9	5,9	4,8
Østrig	2,6	2,1	1,5	-2,2	-1,3	-2,4	81,5	80,9	84,5	2,4	2,0	1,5
EU-28	2,6	1,5	0,6	-4,2	-3,2	-2,9	83,7	85,5	86,8	3,7	3,0	2,2
Euroområdet ¹	2,5	1,4	0,4	-3,6	-2,9	-2,4	89,1	90,9	91,9	3,9	3,0	2,0
Konvergenskriteriet ²	3,1	2,7	1,7	-3,0	-3,0	-3,0	60,0	60,0	60,0	5,5	5,5	6,2

¹ Euroområdet er vist med løbende sammensætning

² Konvergenskriterier for inflation og renter er beregnet på et 12-måneders gennemsnit, de seneste tal fra maj 2013 til april 2014.

Kilde: Eurostat Database, www.statistikbanken.dk/edp2
Europa-Kommissionens konvergensrapporter 2014.

Sunde offentlige finanser: Underskuddet på den samlede offentlige saldo må som hovedregel ikke overstige 3 procent af bruttonationalproduktet. Det er dog acceptabelt, hvis underskuddet enten er faldende og ligger tæt på 3 procent, eller hvis underskuddet er enestående og midlertidigt og fortsat ligger tæt på 3 procent.

Begrænset offentlig gæld: Den samlede offentlige gæld må som hovedregel ikke overstige 60 procent af bruttonationalproduktet. Det er dog acceptabelt, hvis gælden er faldende og nærmer sig 60 procent med en tilfredsstillende fart.

Stabil valutakurs: Medlemslandet skal have deltaget i det monetære systems valutakursmekanisme ERM2 i mindst to år uden alvorlige kursudsving og uden på eget initiativ at have devalueret over for euroen.

Ensartede rentesatser: Medlemslandenes langfristede rentesatser må ikke overstige den tilsvarende rentesats i de tre medlemslande, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet, med mere end 2 procentpoint.

EU-Kommissionen og den Europæiske Centralbank (ECB) beregner konvergenskriterierne hvert andet år eller ved optagelse af nye medlemmer i eurosamarbejdet. I nogle tilfælde udelades lande med meget lav inflation fra beregningerne, hvis deres økonomi er meget ustabil og dermed ikke anses som et forbillede.

Nye medlemslande

Tyrkiet, Montenegro, Serbien, Makedonien (FYROM) og Albanien har alle ansøgt om EU-medlemskab, og der er indledt optagelsesforhandlinger med de tre første. Derudover er Bosnien-Hercegovina og Kosovo potentielle kandidatlande. Det betyder, at EU har anerkendt, at de med tiden ønsker at blive medlemmer, men der er ikke indledt forhandlinger.